

hindret i at følge skiftebehandlingen. Tilsvarende vil der med fordel kunne medtages en bestemmelse, der gør det muligt at beskikke en skifteværger for en arving, der forholder sig passiv over for henvendelser om boets behandling.

Justitsministeriet kan tiltræde det foreslåede regelsystem om repræsentation for forhindrede arvinger i dødsboskiftesager, og lovforslagets kapitel 11 er udarbejdet i overensstemmelse hermed.

Lovforslaget indebærer endvidere en forenkling af reglerne om skifterettens godkendelse af værgers og skifteværgers dispositioner under skiftet i forhold til gældende ret. Efter forslaget skal skifteværgeren således ikke løbende have godkendt sine dispositioner under skiftet. Dette sker efterfølgende i forbindelse med skifterettens revision og godkendelse af boopgørelsen, jf. herved forslaget § 79, stk. 3, nr. 1. Der henvises i øvrigt til betænkningens s. 162- 172.

14. Forbigåede arvinger

14.1. Gældende ret

Lov om borteblevne, jf. lovbekendtgørelse nr. 587 af 1. september 1986, indeholder regler om, i hvilket omfang en forbigået arving kan gøre krav på sin arv. Efter lovens § 25 kan en arving således som udgangspunkt i 10 år fra dødsfaldet kræve arven tilbage fra den, som har fået den udlagt. Bestemmelsen finder ikke blot anvendelse på arvinger, der er afsagt dødsformodningsdom over, men antages også at kunne finde anvendelse i andre tilfælde, hvor en arving er blevet forbigået eller forfordelt, f.eks. hvor man ikke var klar over arvingens eksistens, eller hvor man som følge af en fejlopfattelse af de arveretlige regler ikke har anset den pågældende for arving.

Den forbigåede arvinges tilbagesøgningsret er ikke ubegrænset, og kravet mod tilgodesete arvinger kan bl.a. nedsættes eller bortfalde, hvis dette måtte forekomme rimeligt, jf. borteblevnelovens § 18.

Reglerne i borteblevneloven sikrer i et vist omfang de forbigåede arvinger, men reglerne betyder samtidigt, at tilgodesete arvinger, der ikke havde den fjerde anelse om en medarvinges eksistens, og som efter boets slutning har indrettet sig i tillid til, at de fornødne undersøgelser var foretaget gennem skiftesystemet, mange år senere kan komme til at aflevere, hvad de har modtaget. En tilbagesøgning af arv kan således i værste fald føre til, at hele en efterlevende ægtefælles tilbageblevne formue i op til 10 år efter et skifte fratages denne.

Reglerne om tilbagesøgning af arv kan på den baggrund i en række situationer forekomme urimelige, og dette vil i særlig grad være tilfældet, hvor arvinger har ladet boet behandle ved skifteretten (bo-

bestyrer) for derved at sikre, at eftersøgningen efter eventuelle yderligere arvinger sker så grundigt som muligt.

14.2. Reglerne i lovforslaget

I forslaget på at skabe en sikrere retsstilling for modtageren af arv uden samtidigt at svække den forbigåede arvinges retssikkerhed urimeligt, har Skifte- lovsudvalget stillet forslag om at begrænse adgangen til tilbagesøgning af arv i borteblevneloven. Således indeholder udvalgets lovudkast forslag om nedsættelse af fristen for tilbagesøgning af arv fra 10 år til 5 år fra dødsfaldet, når boet er behandlet ved bobestyrer. Herved sikres de godtroende arvinger, der har overladt eftersøgningen af eventuelle yderligere arvinger til en professionel bobestyrer, at den modtagne arv på et tidligere tidspunkt bliver uanfægtelig.

Ved § 10 i forslaget til ændring af retsplejeloven, konkursloven, tinglysningsloven, lov om ægteskabets retsvirkninger samt forskellige andre love foreslås lov om borteblevne § 25 ændret i overensstemmelse med udvalgets forslag. Arveret har almindeligvis nær sammenhæng med sociale bånd mellem arvelader og arving, og disse vil gennemgående have været beskedne eller helt have manglet, når den forbigåedes identitet er forblevet ukendt under boets behandling og i en række år herefter. På den baggrund og sammenholdt med hensynet til eventuelle andre arvinger i boet findes den foreslåede ændring velbegrundet.

Samtidig foreslås det ved en ændring af borteblevnelovens § 25, stk. 2, at de materielle tilbagesøgningsregler i dødsboskiftelovens § 104 fremover skal regulere, hvorvidt og i hvilket omfang tilbagesøgning kan gennemføres. Dødsboskiftelovens tilbagesøgningsregler skal efter forslaget finde anvendelse, hvor der i relation til et bo finder omgørelse eller genoptagelse sted. Dette vil eksempelvis kunne blive aktuelt, hvis der er afsagt dødsformodningsdom eller dødsfaldskendelse over en arving, som derefter viser sig at være i live, samt i tilfælde hvor en arving er blevet forbigået p.g.a. manglende kendskab til den pågældendes eksistens eller forkert anvendelse af de arveretlige regler.

Lovforslaget om skifte af dødsboer indholder dernæst på det formelle plan en lettelse for den forbigåede arving. Hidtil har en forbigået arving måttet fremsætte sit krav ved et civilt søgsmål, men ved lovforslaget tillægges der skifteretten kompetence til at genoptage et bo, hvor arven er fordelt forkert, jf. forslaget § 103, stk. 1, nr. 2. Skifteretten vil i den forbindelse skulle påse, at den forbigåede arvinges krav ikke er bortfaldet efter borteblevnelovens § 25, der fortsat vil finde anvendelse på forbigåede arvinger.